

עין משפט
גור מצוה

צ:

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

מסורת הש"ס

6) מסתדרין טו: (ב) ומוספי
דנלאים פיהו: (א) מסתדרין
סה: (ד) ונדרים סה:
(ה) ומסתדרין על: משמע
שלא היה כהן.

הגהות הב"ח

(א) חוסי' דיהי ריש לקיש
ובי' נפקא ליה לרש
לקיש:

גליון הש"ס

גמ' בקא מיהא רבי יוחנן
מריבוי סיבאי. מריבוי
פיט דתחומות אימא שפאל
קן ריב לרשבוי וחסדי לו
כאלא. חסדי משום לא
לרבי יוחנן:

מוסף רש"י

חסמה בקול. למיה דש
וכדויה לאלול חסמה
בקול: ומסתדרין סה:
והנהיגה בקול. מנהיג
כנלאים. חסדי משום לא
מחריב פטור וכתמו' וכו'.

ומגנין יסונו. ומסרסין אותם ואח"כ מחזירין לבעלים ומאחבת בעלו ישראל גונבו הנכרי שהוא מכירו ומסרסו כדי שיהא יפה לחרישה: ויודבנון. ולא יהנה ישראל בעבירה. הוא עשה כדי שיהא יפה לתרום לפיכך יקנסוהו שלא יחרוש בו. אלמא בחסור ללאו נמי חסירה לחרישה לנכרי: בני מערבא. דשלחו ליה לנזבא דשמואל הכי: סבירא לכו כרבי חזקא. כנסהדרין בפרק ד' מיתות (דף טו:): וקא עבר. זה האומר לקרס: משום לפני עור לא סתן משול. אבל דכר שאין הנכרי מחזה עליו אימא לך שרי: לנשיטא. שלא יועיל סירוסן להעלות דמיתין אבל לחרישה לא שדמיתין יקריין משום סירוסן: דין שקנסם עליהן מביעה. דלא טרח כולי האי אלא שיחרוש בו והא לא תקיים מחבתו: כלאר דמי. ודיו חס מכרו לו: מחלטו אהרדי. שוריים שלהן שנגטו נכרים מכריהם וסרסו: ושב לה קוז כפיס. ואינה יכולה לאכול מן הדישה: פטור. מלוה ליתעל או אין מלוה ליתעל: הרבין לה ארי. ולאחמתו אינה אוכלת: קטנליא. על שוק והכנסה מהלכת על גבי וזינה רואה את הדישה מי קרינא ביה בדישו או לא: פטור מהא. ממנוחא: מרד. מהך בעיא: בעל הפרה. שהשכיר פתחו לדוש נה: פטע עמיר. קשין של שנולי שדושו והוה כפורס קטנליא ומיפשוט מינה דשרי: מעיקרא. די שמתלא כריסה קשים קודם שמתכס לרישה: מבחון. קודם שתיכנס לדוש: מניס אביך. כהן היה: לפדול בין הקדש. בתיבה כתיב משמע די שדע להבחין בין עבודה קדושה למחוללת ואי שמי ועיל מ"מ שיכור הוא ולא ידע להנזיל: הפוסס את הפרה. ולא הענייה על: הפרה היא דאסור הא וכן פטורו. שור וחמור לקרון וגא מכירו והנהיג. פטור הראשון ואינו חייב אלף הדש דלא מדוש בחסימה קאמר רחמנא (נדרים כה) וגבי כלאים נמי לא תחרוש כתיב (סס כג) ואינו לוקח אלף זה המנהיג: חסמה בקול. כשהיתה שוחה לאכול היה גוער בה: והנהיגה בקול. ככלאים ואינו אוחז במרדע: הויא מעשה. והוה ליה לאו שיש בו מעשה ולוקין עליו: (א)

מחלפי אהרדי. שלא מדעתן היו מסרסין אותן ומ"מ היו מחליפין שמה לא יאמינו העולם שהיה שלא מדעתם או משום שלא יאמרו אחרים לנכרי לעשות כן ויאמרו שלא מדעתם עשו: ישב זה קוין בפיה פהו. וא"ת הא אמרין לקמן לא מדוש בחסימה וי"ל דה"מ כהא שמשך בחון כדי שלא תאכל אכל כהא שישב לה מאליו בעי ללמנה היו כחלתה: רביץ ארי מבחון. אמ"ל ישב לה קון אסור לפי שחסימה גופה אכל ארי שהיה רחוק ממנה לא היו חסימה ואמ"ל דארי נמי היו חסימה היינו משום דמפתח הארי אינה אוכלת אפילו היא רעינה הרבה אבל צעמד צנה בחון אינה נחסמת לה קי: עמד בנה מבחון פהו. את ספרים דגרסי העמיד ואפילו הכי לא פריך חסימה מעלייתא היא משום דאינה מנחת כל קן מלאכול בשבילו כמו מפתח הארי כדפרישית: רבי יוחנן אמר חייב עקיפת שפתיו הוי פועשה. מיתה דכפ' ג' דשנועות (דף כה). אמר רבי יוחנן אומר היה רבי יהודה משום ר' יוסי הגלילי כל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו חוץ מנשבע ומימר ומקלל מכירו נשם והלא רבי יוחנן גופיה קאמר הכא דעקימת שפתיו הוי מעשה א"כ נשבע ומימר ומקלל מכירו נשם אמאי מתשיב אותן לאו שאין בו מעשה וי"ל דלא קאמר רבי יוחנן דעקימת פיו הוי מעשה אלא הכא משום דבדיבוריה קעביד מעשה שהולכת והשה בלא אפילה כדאמרין גרס תמורה (דף ג). אהיה דחון מנשבע ומימר ומקלל מכירו אמר ליה רבי יוחנן למנא לא מיתני מימר דבדיבוריה קעביד מעשה ולהכי פריך הכא ר"י לרש לקיש ממימר דחשיב מעשה משום דבדיבוריה קעביד מעשה אבל נשבע על התם באלתו ולא אכלתי וא"ת דכסוף פרק ד' מיתות (וטהדרין דף סה). וס: ד"ה הוילי קאמר ר' יוחנן דעקימת שפתיו דמגדף לא הוי מעשה משום דישנו בלל ופריך והתניא ילאו עדים וזממים שאין בהן מעשה ומשי אלא שאני מגדף הוילי ישנו בקול ופריך וקול לר' יוחנן לאו מעשה הוא והא חסמה בקול לרבי יוחנן חייב ומשי שאני עדים וזממים דישנו בראייה והשתא היכי פריך מחסמה בקול אמגדף דלא עביד מעשה הוילי ישנו בקול שני נמי אעדים וזממין ועליהו פריך וקול לר' יוחנן לאו מעשה הוא דבדיבוריהו מתעביד מעשה שמתחייב הגדון ומשי שאני עדים וזממין הוילי ישנו בראייה אבל מגדף הוי טעמא דלא חשיב מעשה הוילי ישנו בקול דלא עביד בדיבוריה מעשה ואין לרין מו לטעמא שכן ישנו בלל והיינו טעמא נמי דמסית ומדיה ומקלא אביו דממעט לכו בח"כ מועשה דהתם אינו לא בלל ולא בראייה אלא על כרחן משום דישנו בקול ואע"ג דכפ"ק דכריתות (דף ד). לא קאמר טעם דמגדף דישנו בקול אלא קאמר מגדף ישנו עדים וזממין ישנו בראייה אסוגיא דכסהדרין סמין ובקונטרס גרים שאני עדים וזממין הוילי ישנו בקול ולא גרים שאני מעשה דלאו מעשה דהוילי ישנו בקול הוה ליה למיהדר לטעמא קמא ולמימר שאני מגדף הוילי ישנו בלל ואין נראה דלמסקנא נמי לא פטר טעמא דהוילי ישנו בקול לענין מגדף ומסית ומדיה כדפרישין דבדיבוריהו לא מחשבד מעשה: ריש' לקיש אמר פטור עקיפת שפתיו א הוי פועשה. ואם תאמר והא גריס אלו הן הלוקין (מכות דף יג:). אמרין הא דבעינן לאו שיש בו מעשה מלאו גמרין מלאו דחסימה משום דאין לא יוספי וחסומה פטור הכא בחסימה גופה כי אין צה מריש ויש דחסימה בקול לית בה מעשה וימא דלקי וילף כטולהו דלקי אלאו שאין בו מעשה ואמאי פטור הכא בחסימה גופה כי אין צה מריש לומר דסבר ריש לקיש דעיקר קרא לא איירי אלא בנתם חסימה דאית בה מעשה אי נמי נפקא (א) לרש לקיש כאידך שניא דמכות (סס) דדריש מלעשות דאין לוקין אלא בלאו שיש בו מעשה ואם תאמר דבאלו הן הלוקין (סס טו:). פליג רבי יוחנן ורש לקיש בשנוטה שאוכל ככר זו הייס ועבר הייס ולא אכלה דר' יוחנן פטור ליה משום לאו שאין בו מעשה ור"ל פטר ליה משום התרלח ספק אכל לאו שאין בו מעשה לוקין עליו וליכא למימר דאליבא דר' יהודה קאמר וליה לא סבירא ליה כדמשמע בנה פטר דלגינא אמילתא דר' יהודה דלמר גאין לו תומירו ממנו דבר בקר כה הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו דדייק ר' יוחנן טעמא דכא הכתוב הא לא בא הכתוב לוקין עליו דהתראת ספק שמה התראת וריש לקיש דייק טעמא דכא הכתוב הא לא בא הכתוב לוקין אלא לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ואי אליבא דרבי יהודה

דגנבין ארמאי ומגנחין יתהון מהו יאלח מהו הערמה אתעביד בהו אערימו עלייהו ויודבנון אמר רב פפא בני מערבא סברי לה כ"כר' חידקא דאמר בני נח מצווין על הסירוס וקא עברי משום יולפני עור לא תחן מבישול סבר רבא למימר ימכרו לשיחומא א"ל אבוי דיון שקנסת עליהם מכירה יפשיטא בנו גדול כי אחר דמי בנו קטן מאי רב אחי יאסר ורב אשי שרי מרימר ומרו וזממיר ואמרי לה הגהו תרי חסירי מחלפי אהרדי ובעי רמי בר חמא הושיב לה קוין בפיה מהו הושיב לה חסימה מעלייתא היא אלא יישב לה קוין בפיה מהו הרביץ לה ארי מבחון מהו הרביץ לה חסימה מעלייתא היא אלא הרביץ לה ארי מבחון מהו ה'היה צמאה למים מהו פ"פרם לה קמבליא על גבי ד'ישה מהו פשוט מהא חדא דתניא ר'רשאי בעל פרה להרעיב פרתו כדי שתאכל מן הדישה הרבה ורשאי בעל הבית להתיר פקיע עמיר לפני בהמה כדי שלא תאכל מן הדישה הרבה שאין התם דקא אכלה איבעית אימא רשאי בעה"ב להתיר פקיע עמיר לפני בהמה מעיקרא כדי שלא תאכל הרבה מן הדישה ר' בעא מיניה רבי יוחנן מרבי סימאי חסמה מבחון מהו שור בדישו אמר רחמנא והא לאו בדישו הוא או דלמא לא תרוש בחסימה אמר רחמנא א"ל מבית אביך אתה למד י"ן ושכר אל תשת אתה ובנדך אתך כבואכם בבואכם הוא דאסור הא מישתא ומיעיל שרי ו'להבדיל בין הקדש ובין החול אמר רחמנא אלא מה התם בשעת ביאה לא תהא שכרות הכא נמי ב'שעת ד'ישה לא תהא חסימה תנו רבנן ה'החוסם את הפרה והמוווז בכלאים פטור ואינו לוקח אלא דש ומנהיג בלבד ו'איחמר חסמה בקול והנהיגה בקול ר' יוחנן אמר חייב לקיש אמר פטור רבי יוחנן חייב עקימת פיו הוילי מעשה ריש לקיש אמר פטור קלא לא הוי מעשה איתבייה רבי יוחנן לריש לקיש לא

דשנועות (דף כה). אמר רבי יוחנן אומר היה רבי יהודה משום ר' יוסי הגלילי כל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו חוץ מנשבע ומימר ומקלל מכירו נשם והלא רבי יוחנן גופיה קאמר הכא דעקימת שפתיו הוי מעשה א"כ נשבע ומימר ומקלל מכירו נשם אמאי מתשיב אותן לאו שאין בו מעשה וי"ל דלא קאמר רבי יוחנן דעקימת פיו הוי מעשה אלא הכא משום דבדיבוריה קעביד מעשה שהולכת והשה בלא אפילה כדאמרין גרס תמורה (דף ג). אהיה דחון מנשבע ומימר ומקלל מכירו אמר ליה רבי יוחנן למנא לא מיתני מימר דבדיבוריה קעביד מעשה ולהכי פריך הכא ר"י לרש לקיש ממימר דחשיב מעשה משום דבדיבוריה קעביד מעשה אבל נשבע על התם באלתו ולא אכלתי וא"ת דכסוף פרק ד' מיתות (וטהדרין דף סה). וס: ד"ה הוילי קאמר ר' יוחנן דעקימת שפתיו דמגדף לא הוי מעשה משום דישנו בלל ופריך והתניא ילאו עדים וזממים שאין בהן מעשה ומשי אלא שאני מגדף הוילי ישנו בקול ופריך וקול לר' יוחנן לאו מעשה הוא והא חסמה בקול לרבי יוחנן חייב ומשי שאני עדים וזממים דישנו בראייה והשתא היכי פריך מחסמה בקול אמגדף דלא עביד מעשה הוילי ישנו בקול שני נמי אעדים וזממין ועליהו פריך וקול לר' יוחנן לאו מעשה הוא דבדיבוריהו מתעביד מעשה שמתחייב הגדון ומשי שאני עדים וזממין הוילי ישנו בראייה אבל מגדף הוי טעמא דלא חשיב מעשה הוילי ישנו בקול דלא עביד בדיבוריה מעשה ואין לרין מו לטעמא שכן ישנו בלל והיינו טעמא נמי דמסית ומדיה ומקלא אביו דממעט לכו בח"כ מועשה דהתם אינו לא בלל ולא בראייה אלא על כרחן משום דישנו בקול ואע"ג דכפ"ק דכריתות (דף ד). לא קאמר טעם דמגדף דישנו בקול אלא קאמר מגדף ישנו עדים וזממין ישנו בראייה אסוגיא דכסהדרין סמין ובקונטרס גרים שאני עדים וזממין הוילי ישנו בקול ולא גרים שאני מעשה דלאו מעשה דהוילי ישנו בקול הוה ליה למיהדר לטעמא קמא ולמימר שאני מגדף הוילי ישנו בלל ואין נראה דלמסקנא נמי לא פטר טעמא דהוילי ישנו בקול לענין מגדף ומסית ומדיה כדפרישין דבדיבוריהו לא מחשבד מעשה: ריש' לקיש אמר פטור עקיפת שפתיו א הוי פועשה. ואם תאמר והא גריס אלו הן הלוקין (מכות דף יג:). אמרין הא דבעינן לאו שיש בו מעשה מלאו גמרין מלאו דחסימה משום דאין לא יוספי וחסומה פטור הכא בחסימה גופה כי אין צה מריש ויש דחסימה בקול לית בה מעשה וימא דלקי וילף כטולהו דלקי אלאו שאין בו מעשה ואמאי פטור הכא בחסימה גופה כי אין צה מריש לומר דסבר ריש לקיש דעיקר קרא לא איירי אלא בנתם חסימה דאית בה מעשה אי נמי נפקא (א) לרש לקיש כאידך שניא דמכות (סס) דדריש מלעשות דאין לוקין אלא בלאו שיש בו מעשה ואם תאמר דבאלו הן הלוקין (סס טו:). פליג רבי יוחנן ורש לקיש בשנוטה שאוכל ככר זו הייס ועבר הייס ולא אכלה דר' יוחנן פטור ליה משום לאו שאין בו מעשה ור"ל פטר ליה משום התרלח ספק אכל לאו שאין בו מעשה לוקין עליו וליכא למימר דאליבא דר' יהודה קאמר וליה לא סבירא ליה כדמשמע בנה פטר דלגינא אמילתא דר' יהודה דלמר גאין לו תומירו ממנו דבר בקר כה הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו דדייק ר' יוחנן טעמא דכא הכתוב הא לא בא הכתוב לוקין עליו דהתראת ספק שמה התראת וריש לקיש דייק טעמא דכא הכתוב הא לא בא הכתוב לוקין אלא לאו שאין בו מעשה לוקין עליו ואי אליבא דרבי יהודה

נש א ב ג מ"י פטין
מכלי חסירות כיהא
כלבה יג סגג לאון קב
טושיע ארי' ס"י ה טעף
ד:
ס ה ו ז ח מ"י פייג
התלכות שפירות הלכה
ג סגג לאון קב טור
שיע' חמ' ס"י של סעף
ו:
ס ט י מ"י שם הלכה ו
טושיע שם סעף ט:
ס ב כ מ"י שם הלכה ג
טושיע שם סעף ג:
ס ג ל מ"י שם טושיע שם
סעף ד:
ס ד מ מ"י פ"ט מהלכות
כלאים הלכה ו סגג
לאון קב טושיע יד ט"ו
לכו סעף א:
ס ה נ מ"י שם ופייג
התלכות שפירות
הלכה ג וע"י מ"מ סגג
סס י"א קב טור שיע'
שם טושיע חמ' ס"י של
סעף ג:

תורה אור השלם

1 לא תקלל חרש ולפני
עור לא תתן מבטל
וראת פאלהף אני י'
ויקרא י"ז
2 ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
אתה ובנך אתך בבאכם
אל אהל מועד ולא
תמתי וקח' עולם
לדריבכם: ויקרא י"ט
3 ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
ובן דחל ובן השטא ובן
הקטור: ויקרא י"י